

Motion till riksdagen 2018/19:1756

av **Ulrika Heindorff m.fl. (M)**

Lotsplikt

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att lägga fram ett förslag i Internationella sjöfartsorganisationen (IMO) om att göra gällande riktlinjer för användningen av lots i Öresund obligatoriska och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa motsvarande regler som Danmark för användningen av lots i Öresund och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att stärka registrerings- och övervakningssystemet för sjöfart i Öresund i syfte att hålla reda på alla fartyg som inte uppfyller IMO:s rekommendationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att expandera och utveckla separata rutter för inkommande trafik från Kattegatt och utgående trafik från Östersjön för hela Öresundspassagen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Öresund är en av norra Europas mest trafikerade farleder och har mellan 35 000 och 40 000 fartygspassager per år. Det är en omfattande trafik som ska samsas på en begränsad yta. Än så länge är man förskonad från större olyckor men frånvaron av tidigare olyckor är ingen garant för att det ska förbli så i framtiden. Man kan inte fortsätta att luta sig tillbaka och förlita sig på försynen för att säkerställa olycksfria fartygspassager även i fortsättningen. Om man vill förebygga olyckor måste man vara proaktiv och fundera på vilka åtgärder och förbättringar som krävs i dag för att öka säkerheten i morgon.

Trafiken i Öresund styrs av ett 160 år gammalt traktat (Öresundstraktaten från 1857) och avtal inom Internationella sjöfartsorganisationen IMO. Detta begränsar den

handlingsfrihet Danmark och Sverige har att införa åtgärder som kan bidra till en säkrare passage.

Lots är en vägvisare inom sjöfarten som efter krav anlitas när fartyg över en viss storlek ska anlöpa hamn eller passera speciellt svåra områden. I Öresund föreligger inte lotsplikt, men IMO rekommenderar användning av lots ombord på fartyg som är djupgående på 7 meter och lastade med olja. Rekommendationen inkluderar alla fartyg med gaslast, kemisk last och radioaktivt material. Enligt svar från regeringarna i Danmark och Sverige har användningen av lots ökat år för år och det antas att omkring 90 procent av fartygen följer rekommendationen idag. I den danska delen av Öresund är det ett krav att fartyg som ska i hamn i Danmark använder lots.

Sverige behöver arbeta för att se över hur Öresundstraktaten kan utvecklas och uppdateras för att möta dagens och morgondagens risker. Dagens verklighet skiljer sig väsentligt från den som dikterade villkoren för 160 år sedan. En väg skulle kunna vara ett tilläggstraktat som möjliggör en bättre riskhantering vad avser miljö och hälsa än vad som var aktuellt när traktaten skrevs. Att det är ett omfattande, komplicerat och långsiktigt arbete medges men någon måste verka för att få igång processen.

Vi behöver säkra sundspassager omgående, redan innan ett traktat kan omförhandlas eller få särskilda miljötillägg. I väntan på ett omförhandlat traktat skulle en miljömärkning för rederinäringen vara ett alternativ; där skulle man kunna ha som certifieringskrav att rederier förbinder sig att inhämta lotsassistans för fartyg som bär olje-, gas- eller kemiprodukter genom Öresund. Syftet skulle vara att ge ett mervärde för rederierna att begära lotsassistans.

Användningen av lots har ökat kraftigt de senaste åren och förekomsten av incidenter har minskat. Den tekniska utvecklingen, inte minst digitaliseringen, har bidragit och kommer att fortsätta bidra till säkrare trafik. Det obligatoriska fartygsrapporterings-systemet, som godkänts av IMO, bidrar till detta. När det gäller möjligheten att ändra den 160-åriga Öresundstraktaten från 1857, anser de två regeringarna att det varken är lämpligt eller möjligt. Detsamma gäller även frågan om att göra IMO-riktlinjer obligatoriska.

Den svenska regeringen bör gå vidare med arbetet för att öka säkerheten i Öresund genom att se över lotsplikten i Öresund.

Ulrika Heindorff (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Noria Manouchi (M)

Hans Wallmark (M)

Tobias Billström (M)

Louise Meijer (M)

Maria Malmer Stenergard (M)